

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Baggerspeciebergingslocatie
Ketelmeergebied 1e fase

29 oktober 1992

295-142

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies over de inhoud van het milieu-effectrapport
Baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied/ [Commissie voor de
milieu-effectrapportage]. - Utrecht: [Commissie voor de milieu-
effectrapportage

ISBN 90-5237-373-6

Trefw.: milieu-effectrapportage; Ketelmeergebied/
baggerspecieberging; Ketelmeergebied.

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van de Provincie Flevoland
Postbus 55
8200 AB Lelystad

uw kenmerk
WenM 92.007505/B

uw brief
18 september 1992

ons kenmerk
U1409-92/CI/ab/295-143

onderwerp
(tussentijds) toetsingsadvies MER 1e fase
Baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied

Utrecht,
29 oktober 1992

Geacht College,

Hierbij bied ik u het advies aan van de Commissie voor de milieu-effectrapportage over het milieu-effectrapport (MER) 1e fase dat is opgesteld ten behoeve van de selectie van (een) locatie(s) voor de oprichting van een bergingsdepot voor verontreinigde bagger in het Ketelmeergebied. Dit advies betreft de toetsing aan de regels voor de inhoud van een MER zoals gesteld in artikel 41j van de Wabm en aan de vastgestelde richtlijnen voor zover deze voor de onderhavige fase van toepassing zijn. Het is opgesteld door de daartoe ingestelde werkgroep van de Commissie onder voorzitterschap van ondergetekende.

In het advies wordt een algemeen oordeel gegeven over de inhoud van het MER. Daarnaast omvat het een toetsing op onderdelen en een aantal detailopmerkingen. Tevens heeft de Commissie getracht om aandachtspunten te formuleren voor de tweede fase.

In haar advies voor richtlijnen voor de inhoud van het MER d.d. 24 augustus 1990, gaf de Commissie aan dat zij een gefaseerde opzet van de m.e.r. onderschreef. Zij meende dat in de eerste fase, op grond van globale informatie, een aantal depotlocaties kon worden geselecteerd. Deze depotlocaties zouden in een tweede fase op inrichtingsniveau moeten worden uitgewerkt.

Naar de mening van de Commissie biedt het onderhavige MER 1e fase voldoende informatie voor de selectie van een aantal locaties.

Op grond van de in het MER gepresenteerde analyse-resultaten is slechts één variant, de eilandvariant Epb, geselecteerd voor nadere uitwerking. De Commissie is van mening dat deze inperking te vergaand is. Het karakter van de afweging is immers globaal en behalve de Ep-varianten komen ook de landvarianten Lp, als veelbelovend uit de analyse naar voren.

De Commissie acht het dan ook van belang dat een nadere beschouwing van deze varianten, naast de Epb-variant, plaatsheeft. In dit advies geeft de Commissie aan op welke aspecten deze beschouwing zich zou moeten richten. Op grond van deze beschouwing zou, als mocht blijken dat een landvariant meer milieuvriendelijk is dan de Epb-variant, gekozen kunnen worden om behalve de Epb-variant ook deze landvariant op inrichtingsniveau uit te werken.

De Commissie heeft getracht om met dit advies een constructieve bijdrage te leveren aan de voortgang van de m.e.r.-procedure. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze u van dit advies gebruik zult maken.

Hoogachtend,

dr. H. Cohen,
voorzitter van de Commissie voor
de milieu-effectrapportage.

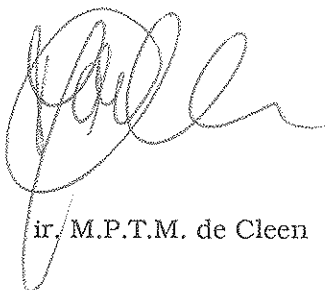
Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Baggerspeciebergingslocatie
Ketelmeergebied 1e fase

Advies op grond van artikel 41z, eerste en tweede lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne over inhoud van het milieu-effectrapport Baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied,

uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

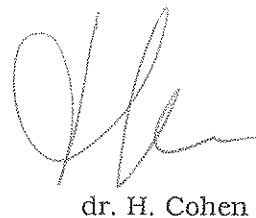
de werkgroep m.e.r. Baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied

de secretaris

ir. M.P.T.M. de Cleen

de voorzitter

dr. H. Cohen

Utrecht, 29 oktober 1992

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER	2
TOETSING OP HOOFDLIJNEN	
2.1. Algemeen oordeel	2
2.2. Toetsing op hoofdlijnen	2
3. TOETSING OP ONDERDELEN	5
3.1 Probleemstelling en doel	5
3.2 Te nemen en genomen besluiten	5
3.3 Voorgenomen activiteit en alternatieven	5
3.4 Bestaande milieusituatie en autonome ontwikkeling	8
3.5 Milieugevolgen	8
3.6 Vergelijking van de alternatieven	9
3.7 Leemten in kennis en evaluatie	12
3.8 Presentatie van het MER	12
4. AANDACHTSPUNTEN VOOR DE TWEEDE FASE	13
5. DETAILOPMERKINGEN	14

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 april 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid gesteld wordt om advies uit te brengen.
- 1A. Openbare bekendmaking in Staatscourant nr.81 d.d. 27 april 1992.
2. Brief van de Raad van de Waterstaat d.d. 18 juni 1992, inzake de hoorzitting over het milieu-effectrapport en de projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied.
- 2A. Aankondiging van de hoorzitting d.d. 9 juli 1992 over het milieu-effectrapport en de projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van adviezen en inspraakreacties.

1. INLEIDING

In 1990 is de milieu-effectrapportage (m.e.r.) voor het project "Baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied" van start gegaan.

Deze m.e.r.-procedure wordt in fasen uitgevoerd.

De eerste fase betreft een onderzoek naar mogelijke depot-alternatieven (locatie, depottype en bergingsvolume) en is gericht op het selecteren van veelbelovende alternatieven, die in een tweede fase verder worden uitgewerkt en onderzocht.

Parallel aan de eerste fase van het MER is een "Saneringsonderzoek waterbodembodem Ketelmeer" uitgevoerd. De beslissing over het saneren van de waterbodembodem van het Ketelmeer is van grote invloed op de in het MER 1e fase^{1]} (mede) te beschouwen bergingscapaciteit van het depot.

Op 27 april 1992 werd bekend gemaakt dat het "Milieu-effectrapport/Projectnota baggerspeciebergingslocatie, deel 1" en de nota "Integraal waterbeheer Ketelmeer: Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie" van 27 april tot 5 juni ter inzage liggen (bijlage 1A).

Op 12 mei 1992 werd hierover een informatie-avond georganiseerd, waarna op 9 juli de gelegenheid werd gegeven in een openbare hoorzitting mondeling reactie te geven op de ter visie gelegde rapporten (bijlage 2 en 2A).

Bij brief van 18 september 1992 werd de Commissie voor de milieu-effectrapportage in de gelegenheid gesteld om (tussentijds) te adviseren over de tweede fase van de m.e.r., aan de hand van de toetsing van het milieu-effectrapport en de projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied deel 1 (bijlage 1). De Wet algemene bepalingen milieuhygiëne voorziet niet in een gefaseerde m.e.r.-procedure. Bij de advisering zijn de wettelijke voorschriften voor een gangbare toetsing gevolgd.

Het tussentijdse advies betreft de toetsing van het eerste deel van het MER aan de regels voor de inhoud van een MER, zoals gesteld in artikel 41j en 41k van de Wabm en aan de vastgestelde richtlijnen voor zover deze voor de onderhavige fase van toepassing zijn.^{2]} Tevens worden aanbevelingen gegeven voor deel 2 van het MER.

Het advies werd opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens zijn opgenomen in bijlage 3. Op 2 september 1992 werd met de initiatiefnemer en de bevoegde instanties (zie bijlage 3) van gedachten gewisseld over een concept-toetsingsadvies.

Conform artikel 41z, tweede lid van de Wabm heeft de Commissie alle via het bevoegd gezag ontvangen reacties, alsook het verslag van

---

1 In dit advies wordt "het MER 1e fase" verder aangeduid als "het MER".

2 De in april 1991 vastgestelde "Richtlijnen voor de inhoud van het MER Baggerspecie bergingslocatie Ketelmeer" hebben op beide fasen van het MER betrekking.

bovengenoemde hoorzitting in beschouwing genomen. Voor een overzicht van deze reacties wordt verwezen naar bijlage 4. Voor zover ze betrekking hebben op het MER, werden zij door de Commissie in dit advies verwerkt.

2. ALGEMEEN OORDEEL OVER HET MER TOETSING OP HOOFDLIJNEN

2.1 Algemeen oordeel

De Commissie is van mening dat de inhoud van dit MER een waardevolle bijdrage levert tot de besluitvorming over de baggerspeciebergings in het Ketelmeer.

Het MER geeft een goed inzicht in de vele mogelijke alternatieven en varianten voor deze berging. Met behulp van de multicriteria-evaluatie is de afweging tussen de verschillende mogelijke oplossingen hanteerbaar gemaakt. Veel tijd en aandacht is besteed aan het ontwikkelen van de toe te passen criteria. De Commissie heeft veel waardering voor de kwaliteit van het verrichte werk, de wijze waarop het instrument van de multicriteria analyse is gehanteerd en heeft gefunctioneerd in dit m.e.r.-project. Zij is van mening dat hier een voorbeeldfunctie voor andere projecten vanuit kan gaan.

De Commissie is van oordeel dat het voorliggende MER voor het merendeel voldoet aan de vereisten op grond van de Wabm en aan het gestelde in de Richtlijnen, voor zover op deze fase van toepassing.

In dit MER is op basis van de resultaten van de uitgevoerde multicriteria analyse slechts één alternatief voor nadere uitwerking geselecteerd. Dit is naar de mening van de Commissie, gezien het globale karakter van de afweging, een te vergaande inperking van het aantal in fase 2 in beschouwing te nemen alternatieven.

2.2 Toetsing op hoofdlijnen

Het MER geeft een duidelijke beschrijving van het doel van het voorstellen en de genomen en te nemen besluiten.

Het MER bevat een duidelijke beschrijving van de voorgenomen activiteit en de alternatieve oplossingen, waaruit voor de realisering dient te worden gekozen.

Uit het saneringsonderzoek is af te leiden dat er sprake zal zijn van een depot voor 13 tot 15 miljoen m³ slib. De kenmerken en eigenschappen van het te bergen slib zijn nog onvoldoende bekend. Dit is echter wel van grote invloed op het benodigde depotvolume en het uitlooggedrag.

De situering van de eilandvarianten is alleen beschouwd in het homogene gebied in het midden van het Ketelmeer en niet in het homogene gebied in het westen, waar wel de waterbodenvarianten zijn geprojecteerd. De Commissie mist hiervoor in het MER de argumentatie, omdat er wellicht een milieuvoordeel bestaat met betrekking tot de lagere grondwatersnelheid in het watervoerend pakket. Uit de scores van de wel in dit gebied gelegen Wp-varianten blijkt overigens dat een Epb-variant in dit gebied slechts marginaal beter zou kunnen scoren dan een Epb-variant in het midden van het Ketelmeer. De Commissie had graag gezien dat dit in het MER wat meer expliciet was vermeld.

De opslag en afvoer van het overschot aan zand bij het graven van diepe putten is in het MER als een negatief criterium meegenomen. Als oplossing wordt daarvoor een model met sluitende grondbalans gepresenteerd. De Commissie pleit ervoor om in de tweede fase de nuttige toepassing van het overschot aan zand mee te nemen. Dit zou niet alleen gunstige kostenconsequenties kunnen hebben, maar indirect ook positieve milieugevolgen.

De bestaande situatie van het milieu en de milieugevolgen zijn in grote lijnen compleet en juist behandeld.

In methodologisch opzicht heeft de Commissie bijzonder veel waardering voor de vergelijking van de alternatieven, zoals die in dit MER heeft plaats gevonden.

Bij de invulling en weging van een beperkt aantal toetsingscriteria heeft zij opmerkingen, alsmede bij de uiteindelijke conclusie van het rapport.

De afweging als zodanig (met inbegrip van deze kritiekpunten) in aanmerking nemend, is de Commissie niet op voorhand overtuigd dat bij een nadere vergelijking tussen een eiland- en een landdepot zal blijken dat een eilanddepot als het meest milieuvriendelijke alternatief moet worden beschouwd.

De belangrijkste reden om aan te dringen op het beschouwen van meer varianten in de tweede fase, ligt in de wijze waarop het criterium isolatie is gehanteerd. Dit criterium is toegepast zonder isolerende voorzieningen te beschouwen. Daarnaast wordt het criterium verontreinigd volume grondwater bij uitloging niet meegenomen.

Verder wordt in het MER geringe aandacht besteed aan de invulling van de criteria beheersbaarheid en controleerbaarheid. In Werkstap III zijn aan beide criteria voor alle varianten te zamen slechts 2 pagina's besteed. De Commissie acht nadere beschouwing van de criteria isolatie, beheersbaarheid en controleerbaarheid (IBC-criteria) echter van het grootste belang. Indien voorspellingen over bijvoorbeeld het uitlooggedrag minder gunstig blijken te zijn dan berekend in het MER, kan milieuschade eventueel nog worden voorkomen of tegengegaan indien het depot goed kan worden geïsoleerd, beheerst en gecontroleerd. Omdat

deze mogelijkheden per locatie verschillend kunnen zijn, was het wenselijk geweest om in de eerste fase meer aandacht aan deze IBC-criteria te besteden.

De Commissie acht het dan ook van belang dat voorafgaand aan de uitwerking van de milieuconsequenties van de inrichting van het (eiland)depot, een verdergaande vergelijking wordt gemaakt tussen een eilanddepot en een landdepot. In deze vergelijking dienen in elk geval bovengenoemde locatiegebonden criteria te worden beschouwd. Pas dan zijn naar de mening van de Commissie de locatiegebonden aspecten voldoende beschouwd voor het maken van een weloverwogen keuze.

De Commissie heeft haar toetsingsadvies over de eerste fase van het MER Baggerspecieberging Ketelmeergebied daarom afgesloten met het formuleren van aandachtspunten voor de tweede fase. Deze worden vermeld in hoofdstuk 4 van het advies.

3. TOETSING OP ONDERDELEN

3.1 Probleemstelling en doel

Het doel van het voornemen "het oprichten van een grootschalige bergingslocatie in het Ketelmeergebied voor verontreinigde baggerspecie" wordt in het eerste deel van het MER duidelijk uitgewerkt en gemotiveerd in het kader van de probleemanalyse.

Het landelijke beleid en het regionale beleid van de Rijkswaterstaat directie Flevoland en de provincies Flevoland en Overijssel ten aanzien van de baggerspeciebergingsproblematiek worden goed aangegeven.

Het MER geeft aan welke implicaties reeds genomen beleidsbeslissingen hebben op de onderhavige problematiek.

In het MER wordt weinig aandacht besteed aan de relatie met andere grootschalige werken, zoals Keersluis Ramspol, IJsselmonding en zandwinning in het IJsselmeer.

3.2 Te nemen en genomen besluiten

Het MER geeft een duidelijk overzicht van de besluitvorming waarvoor de opgestelde en op te stellen onderzoeksrapporten in de diverse fasen dienen.

De gefaseerde procedure wordt duidelijk beschreven. Als aanvulling op het in het MER gestelde wijst de Commissie erop dat zij aan het publiceren van een formeel, schriftelijk advies de voorwaarde heeft verbonden, dat daaraan gekoppelde procedure uit de Wabm wordt gevolgd.

Het MER bevat een goed overzicht van genomen besluiten en de implicaties ervan voor dit voornemen, alsmede een overzicht van toetsings-/milieucriteria die in dit MER relevant zijn, al dan niet voortvloeiend uit genoemde besluiten.

3.3 Voorgenomen activiteit en alternatieven

Algemeen

De noodzaak tot sanering van de waterbodem wordt in het kader van de waterkwaliteitsdoelstellingen op lange termijn -te weten de ecologische doelstelling- goed onderbouwd.

Het MER bevat een heldere en controleerbare afperking van te bestuderen alternatieven.

Door het grote aantal te onderzoeken alternatieven/varianten en de grote hoeveelheid mogelijke milieu-effecten vormde de multicriteria-evaluatie een belangrijk hulpmiddel bij het hanteerbaar maken van de resultaten van het onderzoek.

Het MER eerste fase richt zich op het selecteren van een of meer veelbelovende varianten. (Zie ook onder "Vergelijking van de alternatieven".)

Hoeveelheid en type slib

In het MER worden drie mogelijke aanbodvolumina onderzocht. Uit het saneringsonderzoek kan worden afgeleid dat in de tweede fase sprake zal zijn van een aanbodvolume van 13-15 miljoen m³.

In de tweede fase zou duidelijk moeten worden aangegeven wat de herkomst en vervuilingsgraad van het (niet uit het Ketelmeer te baggeren) slib is³].

Schattingen over te bergen hoeveelheden slib blijken overigens in de praktijk vaak onzeker: de hoeveelheden materiaal worden meestal onderschat. Mede in verband hiermee dienen de acceptatiecriteria voor het te bergen slib te worden geformuleerd en onderbouwd. Flexibiliteit (uitbreidbaarheid) in het depotvolume zou derhalve een belangrijk criterium kunnen zijn om eventuele onderschatting op te vangen en moet derhalve naar de mening van de Commissie in de tweede fase worden beschouwd.

Uit de gegevens van het MER blijkt dat het depotvolume, het consolidatiegedrag en het uitlooggedrag sterk afhankelijk zijn van het type slib dat wordt geborgen. Daarom moet in de tweede fase hierover zoveel mogelijk duidelijkheid worden gegeven, zodat de afmeting van het depot en de te verwachten milieugevolgen met een redelijke mate van nauwkeurigheid kunnen worden vastgesteld.

De Commissie adviseert de ontwikkeling op het gebied van scheiding en reiniging van baggerspecie te blijven volgen. Voor zover zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, kunnen die bij de uitwerking in de tweede fase worden verwerkt.

Put-uitvoering, grondverzet en zandwinning

De oppervlakte van de bergingslocatie bij put-oplossingen zou aanzienlijk kunnen worden teruggebracht als putten dieper dan 25 m gerealiseerd zouden kunnen worden, in tegenstelling tot het in het MER gehanteerde uitgangspunt (<25m)⁴]. Varianten in putdiepte dienen in de tweede fase te worden vergeleken, mede met het oog op de hydrologische situatie en reductie van de emissie van verontreinigingen door een verkleining van het contactoppervlak.

In het MER (fase 1) wordt geen aandacht besteed aan isolerende voorzieningen. Wat onder isolatie beoordeeld wordt, is de impliciet optredende isolatie ten gevolge van de locatiekeuze en de bergingswijze. Aanvullende isolerende voorzieningen zijn niet beschouwd. Deze zullen naar verwachting in fase 2 van het MER aan de orde komen, maar kunnen van invloed zijn op de afweging tussen de varianten wat betreft

---

3 De provincie Overijssel geeft in haar reactie op het MER aan dat naar schatting 2 miljoen m³ regionale baggerspecie over een periode van 10 jaar in het depot moet worden geborgen. Exacte gegevens over de hoeveelheid en verontreinigingsgraad zullen in september 1992 beschikbaar zijn.

4 Het Waterschap pleit echter voor een putdiepte van niet meer dan 10 m. Bijlage 4, nr. 9.

beheersbaarheid en verschil in uitloging. Bij de bepaling van het uitlooggedrag is onderscheid tussen de korte en de lange termijn relevant, gezien de beperkte levensduur van isolerende voorzieningen en de relatief kortdurende consolidatiefase. Daarna zou de geohydrologische situatie mogelijk een rol kunnen spelen. De Commissie beveelt daarom aan om een aantal varianten op dit locatie-afhankelijke criterium in de tweede fase alsnog te toetsen.

In de eerste fase van het MER is het aspect van de zandwinning nog onderbelicht. Een overschot aan zand bij het graven van diepe putten wordt nu in het MER als een kostenpost beschouwd (opslag, afvoer), waarvoor een model met sluitende grondbalans als oplossing wordt gepresenteerd. Diverse insprekers^{5]} wijzen op het nut van "werk met werk maken" en leggen de relatie naar het project IJsselmonding en de zandwinning op het IJsselmeer. De Commissie adviseert te zoeken naar nuttige toepassingen in de omgeving voor een eventueel zandoverschot. Wanneer het vrijkomend zand nuttig kan worden gebruikt, is dat niet alleen uit kostenoverwegingen gunstig. Er is ook sprake van indirecte positieve milieugevolgen, omdat elders zandwinning achterwege kan blijven.

In het MER is geen aandacht besteed aan kwaliteitsverschillen in het eventueel te winnen zand. In de inspraakreacties^{6]} wordt naar voren gebracht dat in het middendeel van het Ketelmeer het zand voor economische winning het meest geschikt zou zijn. In dit verband dient in de tweede fase aandacht te zijn voor de kwaliteit van het zand, mogelijkheden voor fasering bij de winning en aansluiting op lopende groot-schalige projecten.

Keuze van materieel en uitvoeringsmethoden

Uit de gepresenteerde informatie blijkt dat het baggermaterieel, dat voor de uitvoering van de sanering van het Ketelmeer het meest geschikt zou zijn, nog niet op de gewenste schaal inzetbaar is. In de tweede fase van het MER zou duidelijk moeten worden wat de milieugevolgen zijn als niet met dit materieel wordt gebaggerd.

Beheer

De beheersituatie zal zich pas over twintig jaar aandienen nadat eerst nog een deklaag over het depot is aangebracht. Ook de zuivering en het afvoer van het consolidatiewater blijft tijdens de beheerfase in beeld. Het MER gaat reeds in op mogelijkheden in dit verband. Bij de definitieve uitwerking in de tweede fase zal ook de stand van de techniek en kennis op dat moment in ogenschouw worden genomen. In het MER eerste fase wordt nog geen inzicht verschaft over de organisatie van de nazorg.

---

5 Zie bijlage 4, nr. 3, 4, 5, 7, 10 en 11.

6 Bijlage 4, nr. 4, 5, 7.

3.4 Bestaande milieusituatie en autonome ontwikkeling

In de "Achtergrondstudie voor 'Milieu-effectrapport en projectnota deel 1', Werkstap III" wordt een overzicht gegeven van de bestaande milieusituatie in het studiegebied.

Deze studie geeft een compleet en goed beeld van de bestaande situatie van het milieu in overeenstemming met het gevraagde in de richtlijnen.

Het Waterschap geeft in haar reactie op het MER enkele correcties op de in het MER vermelde polderpeilen. Deze opmerking is van belang voor de gehanteerde randvoorwaarden in de grondwaterstromingsmodellen. De verspreiding van stoffen uit het depot zal door een gewijzigde grondwaterstromingssituatie veranderen. Ook zullen grondwaterstromingsmodellen gehanteerd worden om bijvoorbeeld het effect van verwijdering van baggerspecie op de kwelintensiteit te analyseren⁷. Daarbij zijn tevens de gehanteerde polderpeilen randvoorwaarden.

3.5 Milieugevolgen

De milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de alternatieven komen het meest uitgebreid aan de orde in het rapport "Werkstap III".

De beschrijving van de effecten is, zoals ook expliciet staat vermeld, voornamelijk vergelijkend van aard, deels kwalitatief en gericht op het selecteren van veelbelovende varianten. De beschrijving van de milieugevolgen zal in de tweede fase minder relatief en waar mogelijk kwantitatief moeten zijn. Onder andere dient zo goed mogelijk te worden bepaald welke toename van de grondwaterstroming ontstaat voorafgaande aan het vullen van het depot als gevolg van het doorbreken van de holocene lagen en door het verwijderen van de (weerstandsbiedende) sliblaag langs de oevers van het Ketelmeer: welke gevolgen heeft dat voor de hoeveelheid en kwaliteit van de kwel in de aangrenzende polders.

Aan de beïnvloeding van de eutrofiëringssituatie in het Ketelmeer wordt in het MER weinig aandacht besteed.

De beschrijving in het MER richt zich vooral op de (negatieve) beïnvloeding van het oppervlaktewater in de omgeving van het depot. Daarnaast zijn echter belangrijke positieve gevolgen te verwachten voor de gebieden, waar de specie wordt verwijderd, in het bijzonder ook in het Ketelmeer, waar bij uitvoering van een volledige sanering sprake is van reductie van milieubelasting van uit de waterbodem. Door de sanering wordt de verontreiniging van het grondwater en mede als gevolg daarvan de eutrofiëring van het oppervlaktewater, gereduceerd. Dit laatste is vooral van belang in relatie tot de ecologische doelstelling die voor het Ketelmeer is geformuleerd. Omdat deze fase van het MER zich sterk richt op het vergelijken van alternatieven, blijft dit

---

7 Zie naast de reactie van het Waterschap Noordoostpolder ook de reactie van het Landbouwschap.

(niet tussen de alternatieven discriminerende) milieugevolg onderbelicht.

De beschrijving van de milieugevolgen is voor het overige compleet en van goede kwaliteit.

3.6 Vergelijking van de alternatieven

Methodologie

De alternatieven zijn opgebouwd uit elementen: bergingswijze, locatiezones, et cetera. Per bergingswijze wordt eerst de meest geschikte locatie geselecteerd. Vervolgens worden per depotvolume alle varianten (dat zijn de bergingswijzen op hun meest geschikte locatie) tegen elkaar afgewogen. Deze aanpak is methodologisch correct en garandeert dat alle relevante alternatieven in de beoordeling worden betrokken.

De keuze van de toegepaste evaluatiemethode is goed gemotiveerd. De methode is geschikt voor evaluatieproblemen met een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve scores en is goed toegepast. Het is in principe mogelijk alle uitgevoerde analyses na te rekenen.

De Commissie heeft grote waardering voor de creatieve manier, waarop de resultaten van de evaluatie in het eindrapport zijn samengevat en gepresenteerd. Met name de presentatie van de grote hoeveelheid resultaten in de uitklapbare bijlage 2 dient hier te worden genoemd. De verdeling in de vier klassen en de hieraan toegekende kleurcodering maakt het mogelijk een goed overzicht te krijgen van de relatieve kwaliteiten van de varianten. De presentatie in vier klassen sluit ook goed aan bij het meetniveau van de evaluatiecriteria en daarmee van de resultaten van de toegepaste multicriteria analyse.

De overzichtelijkheid van de gepresenteerde informatie leent zich ook goed als richtingaanwijzer naar achterliggende informatie (de overzichtstabellen 5.1 tot en met 5.6 in Werkstap III). De presentatie van de resultaten per cluster is hiervoor met name geschikt.

De beschrijving van de analyse in een samenvattend rapport gekoppeld aan een aantal technische rapporten heeft geleid tot een goed leesbare presentatie van de gehanteerde aanpak zonder dat dit ten koste is gegaan van de presentatie van alle benodigde achterliggende informatie.

In deze fase zijn de te verwachten effecten van de alternatieven nog deels kwalitatief, deels kwantitatief beoordeeld. Vervolgens zijn deze alternatieven tegen elkaar afgewogen teneinde het aantal in fase 2 in beschouwing te nemen alternatieven te beperken. Het selecteren van een aantal alternatieven uit een groot aantal alternatieven is naar de mening van de Commissie de meest vruchtbare toepassing van multicriteria analyse.

In dit MER is echter op basis van de resultaten van de uitgevoerde multicriteria analyse slechts één alternatief voor nadere uitwerking geselecteerd. Uit de totaalscores zoals gepresenteerd in de bijlage 16 van het eindrapport van de achtergrondstudie kan echter worden afgelezen dat een aantal hoog gewaardeerde alternatieven dicht bij elkaar liggen.

Gezien het lage meetniveau van de effecten is het selecteren van slechts één alternatief op basis van de relatief kleine verschillen in totaalscores, naar de mening van de Commissie, een te vergaande inperking van het aantal in fase 2 in beschouwing te nemen alternatieven.

Voor de vergelijking van de nader uit te werken alternatieven kan in principe opnieuw toepassing van multicriteria analyse worden overwogen. Indien de vergelijking zich beperkt tot slechts enkele alternatieven en de in beschouwing te nemen hoeveelheid informatie beperkt is, kan in deze stap ook worden overwogen een andere vergelijkingsmethodiek (overzichtstabel, scorekaart) te gebruiken.

Criteria, scores en gewichten

Ten aanzien van de inhoudelijke aspecten van de afweging: de gehanteerde criteria en de gewichttoekenning wil de Commissie de volgende opmerkingen maken:

Criteria

- Bij de criteria beheersbaarheid en de controleerbaarheid is onderscheid gemaakt tussen bodembescherming en oppervlaktewaterbescherming. Beide criteria worden globaal uitgewerkt. De Commissie is van mening dat tijdens de tweede fase nader aandacht dient te worden besteed aan de opzet van het monitoringssysteem (frequentie, parameters, responstijden, netwerk), de mogelijkheden voor correctie van falende isolerende systemen en het herstel van schade. Ook de organisatie van de nazorg, die in de eerste fase nog niet aan de orde is geweest, verdient uitwerking. Hierbij moet het toekomstig gebruik worden betrokken.

Bij het ontwerp van het depot, inclusief de isolerende voorzieningen, dient rekening te worden gehouden met de beheers- en controle-mogelijkheden, welke per locatie en per bergingstype verschillend zouden kunnen zijn.

- Naast het criterium 'concentratie in het kwelgebied' dient ook het bij uitfloging beïnvloede volume grondwater in de beoordeling te worden betrokken. Wanneer alleen de concentraties in het kwelgebied in de afweging worden betrokken, wordt een grote mate van menging, veroorzaakt door een lange transportweg en een "hoge" transportsnelheid, positief beoordeeld. De uittrekking aan de onderzijde van het depot van (tijdens de consolidatiefase) emitterende verontreinigingen leidt in een landlocatie tot hoge concentraties, maar is beperkt tot een klein gebied. De argumenten op p. 196 van Werkstap III om dit aspect niet in de afweging te betrekken acht de Commissie

niet overtuigend genoeg. De voorkeur voor de Ep-oplossing wordt daarmee minder duidelijk.

- Om verspreiding van verontreinigingen naar het grondwater tegen te gaan kan het van belang zijn dat zich na de consolidatiefase, vanaf het eerste watervoerende pakket, een opwaarts gerichte kwelstroom door het landdepot instelt. Locatie-afhankelijk komt deze kwelstroom van nature voor of kan zij worden geïnduceerd. De Commissie heeft daarom belangstelling voor een vergelijking van het uitlooggedrag in en na de consolidatiefase tussen een eiland- en een landdepot, waarbij tevens rekening wordt gehouden met aanvullende isolerende maatregelen en de werkingsduur daarvan.
- De keuze om landvarianten (Lpb en Lpb-sg) niet verder uit te werken, wordt "... mede ingegeven door een inschatting van het sociaal-psychologische effect ..." Zoals het MER zelf aangeeft (pag. 64), is dit aspect niet in de multicriteria evaluatie meegenomen. Gezien de zwaarte, die dit argument uiteindelijk in de afweging lijkt te hebben gekregen, moeten dit aspect en andere belevingsfactoren in de tweede fase worden behandeld.
- Flexibiliteit in depotvolume wordt bij de afweging in de categorie 'overig' meegenomen. De Commissie is van oordeel dat dit aspect een groter gewicht zou moeten krijgen.
- Bij de cluster 'overig' is ook het criterium terugneembaarheid opgevoerd. Het is een belangrijk criterium om de beheersbaarheid te toetsen en dient in de cluster IBC te worden meegenomen.

scores

- Tabel 14 op p. 44 suggereert, dat de Epb-variant veel beter scoort op uitloging dan de overige alternatieven⁸]. In deze tabel is sprake van verschillende typfouten (zie hoofdstuk 5), waaronder een uitlogingscore voor Epb van 1,3 in plaats van 13,3. De Commissie gaat er, gezien de uitkomsten van de analyses en de tabellen in de bijlagen, vanuit dat de goede getallen in de berekeningen zijn gebruikt.

gewichten

- Bij de afweging is emissie door uittreidend consolidatiewater en opwerveling zwaarder meegerekend dan emissie door erosie of calamiteiten (p. 44). Indien de consolidatiefase voorbij is en de bovenaf-dichting is aangebracht, wordt het isolerend vermogen in hoofdzaak bepaald door het risico van erosie of calamiteiten. Ook dit zou de afweging tussen een land- en eilanddepot kunnen beïnvloeden.

Een groot deel van deze punten kan van invloed zijn op de uiteindelijke beoordeling van de beschouwde varianten en zou moeten worden betrokken in de afweging tussen een eiland- en een landvariant. Zoals

---

8 Zie de opmerking van de Stichting Natuur en Milieu, bijlage 4, nr 10.

in hoofdstuk 2 al is aangegeven stelt de Commissie daarom voor om, voorafgaand aan de uitwerking van de inrichting van een (eiland)depot, na te gaan in hoeverre deze punten de rangschikking van de alternatieven kunnen beïnvloeden.

Daarbij komt dat de vergelijking in het MER als zodanig naar het oordeel van de Commissie niet duidelijk aantoont dat een eilanddepot als het meest milieuvriendelijke alternatief moet worden beschouwd. Verlies aan landbouwgrond en ontwikkeling van recreatieve mogelijkheden zijn immers geen milieufactoren bij uitstek. Alleen op het (tijdelijke) milieugevolg 'geluidoverlast' scoort een landdepot ongunstiger.

3.7 Leemten in kennis en evaluatie

Het MER bevat (nog) geen expliciet overzicht van leemten in kennis. Evenmin wordt een aanzet voor een evaluatieprogramma gegeven. Zeker dat laatste is in dit stadium van de m.e.r.-procedure nog prematuur. Aan deze aspecten kan in de tweede fase aandacht worden besteed.

3.8 Presentatie van het MER

De relevante informatie voor deze m.e.r.-procedure is over diverse deelrapporten verspreid. Met name in het Saneringsonderzoek en in het rapport Werkstap III, staat relevante informatie, die in het MER niet of te summier staat vermeld.

De functie van de verschillende rapporten ten opzichte van elkaar wordt niet meteen duidelijk door de titels, het uiterlijk of via een leeswijzer.

Bovendien ontbreekt een voor een algemeen publiek toegankelijke samenvatting van het MER, waarin kort de belangrijkste onderdelen van het MER zijn opgenomen. De projectnota is hiervoor op sommige onderdelen te uitgebreid en andere te kort, terwijl de samenvatting van de projectnota te beperkte informatie biedt.

De rapporten zijn overigens zeer goed verzorgd met goed leesbare teksten, overzichtelijke tabellen en duidelijke afbeeldingen.

4.

AANDACHTSPUNTEN VOOR DE TWEEDE FASE

Zoals in hoofdstuk 2 en 3 al is aangegeven dient, alvorens over te gaan tot de uitwerking van de milieuconsequenties van een depot op inrichtingsniveau een verdere afweging van de varianten eiland op de voorkeurslocatie en de variant op land plaats te vinden. Hiertoe zijn de volgende correcties ten opzichte van de in de multicriteria-analyse gehanteerde criteria met betrekking tot isolatie, beheersbaarheid en controleerbaarheid gewenst:

- inzicht moet worden gegeven in de relatie tussen het tijdsafhankelijk uitlooggedrag en de levensduur van isolerende voorzieningen. De uitloogsnelheid is mogelijk niet constant in de tijd. Met name tijdens de consolidatiefase is de bijdrage van grondwatertransport belangrijk. Het effect van isolerende voorzieningen zal met name gedurende deze tijdsperiode van belang zijn voor de reductie van de uitloging;
- beoordelen in hoeverre aanvullende isolerende voorzieningen onderscheidend kunnen werken met betrekking tot de cumulatieve uitloging in de tijd en daarmee in de beoordeling van de varianten;
- criterium verontreinigd volume grondwater na uitloging opnemen;
- waarborgen voor flexibiliteit ten aanzien van installatie van monitoringsysteem en grondwateronttrekkingssystemen (bij geconstateerd falen) in beschouwing nemen bij het beheerscriterium.

In aanvulling erop zouden de volgende criteria tevens mee moeten worden gewogen:

- risico van vertraging in de uitvoering als gevolg van noodzakelijke grondaankopen/onteigening;
- kwaliteit te winnen zand en faseerbaarheid van zandaanbod;
- sociaal-psychologische factoren;
- mogelijkheden voor natuurontwikkeling of landschapsbouw.

Tot slot dient te worden uitgegaan van de meest recente informatie over de hoeveelheid en het type te bergen slib⁹

Mocht uit deze nadere analyse naar voren komen dat een landvariant als meest milieuvriendelijke variant in de rangschikking naar voren komt, dan moet naar de mening van de Commissie deze variant eveneens verder worden uitgewerkt.

Met betrekking tot de uitwerking op inrichtingsniveau verdienen de volgende punten aandacht:

- situering van een eilanddepot;

---

⁹ Bij vergelijking van tabel 5.1 en 5.4 in Werkstap III blijkt het type te bergen slib van relatief veel invloed op het verschil in uitloging tussen een land en een eilandvariant.

- de afweging van aanleg van een of meer eilanden mede in relatie tot mogelijkheden voor fasering, compartimentering met verschillende soorten slib en recreatie;
- consolidatie-eigenschappen van het te bergen slib;
- acceptatiecriteria voor het te bergen slib;
- varianten in de putdiepte in relatie tot het consolidatiegedrag en de oppervlakte van het depot;
- weergave van de uitloging op verschillende tijdstippen (bijvoorbeeld na 10, 100, 1000 of 10000 jaar of na 25, 250, 2500 en 25000 jaar);
- uitwerking zandwinaspecten (hoeveelheid, kwaliteit, gefaseerd aanbod, aansluiting op vraag);
- indirecte milieugevolgen zoals eutrofiëringsaspecten en integraal waterbeheer;
- fasering en tempo van uitvoering;
- ontwikkeling van aangepast baggermaterieel;
- meest recente inzichten inzake de baggerspecieproblematiek (reiniging, isolatiemogelijkheden, beheervoorwaarden et cetera);
- leemten in kennis;
- evaluatieprogramma (vast te leggen nulsituatie, te monitoren elementen, wijze en tijdstippen van monitoring);
- kwantitatieve benadering van oppervlakte-afhankelijke effecten, bijvoorbeeld ontwikkelingsmogelijkheden voor natuur zoals bij mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

5. DETAILOPMERKINGEN

In tabel 4 op p. 24 staan waarschijnlijk enkele fouten:

- storthoogte Wh5 = 4 in plaats van 41;
  - oppervlakte Wh5 = waarschijnlijk 150 ha i.p.v. 15;
- Waarom is de storthoogte van Wp19 24m en niet 25?

In tabel 14 op p. 44 staan waarschijnlijk enkele fouten met betrekking tot de uitloging:

- Epo = 13,4 in plaats van 13;
- Epk = 13,0 in plaats van 13,3;
- Epb = 13,3 in plaats van 1,3;
- Vho = 66,8 in plaats van 50,9.

De Commissie gaat ervan uit dat de juiste getallen in het computerprogramma zijn ingevoerd.

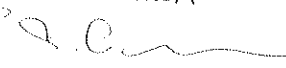
BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over de inhoud van het
milieu-effectrapport
Baggerspecielocatie
Ketelmeergebied 1e fase

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 18 september 1992, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Commissie voor de milieu-effectrapportage	
Datum: 21 SEP. 1992		Provincie Flevoland	
Inzake: ZP77-92			
Bijlage: 2957-139		Postbus 55	
Inzake: C/Sc/Rvo/Bib		8200 AB Lelystad	
aan de Voorzitter van de Commissie voor de milieu-effectrapportage Postbus 2345 3500 GH Utrecht		Telefoon 03200-72411 Telex 70638 Fax 03200-72590	
Datum	Uw brief	Onze nummer	Bijlagen
18 SEP. 1992		WenM92.007505/B	
Onderwerp	advies m.e.r. baggerspeciedeponie Ketelmeergebied fase 2.		
Geachte voorzitter,			
Hierbij verzoeken wij uw commissie ons te adviseren inzake fase 2 van de milieu-effectrapportage baggerspeciedeponie Ketelmeergebied. Wij verzoeken u bij de advisering te betrekken het milieueffectrapport en projectnota baggerspeciebergingsalokatie Ketelmeergebied deel 1; afwijking varianten en de reacties naar aanleiding van de tervisielgging van de rapportage en van de hoorzitting ter zake.			
hoogachtend,			
Gedeputeerde Staten van Flevoland, de griffier, <i>ph</i> de voorzitter, <i>ph</i>			
			
K.E. Nawa		P. LOOS	
Inlichtingen bij	Dookingsnummer	Bezoekadres	
L. Bakker	03200-72543	Vismonddreef 1 Lelystad	
VERZONDEN 18 SEP. 1992			

BIJLAGE 1A

Openbare bekendmaking in Staatscourant nr. 81 d.d. 27 april 1992

INSPRAAK SANERINGSONDERZOEK WATERBODEM KETELMEER EN MILIEU-EFFECTRAPPORT/PROJECTNOTA BAGGERSPECIEBERGINGSLOCATIE KETELMEERGEBIED

De Minister van Verkeer en Waterstaat heeft de Raad van de Waterstaat verzocht haar te adviseren over de nota "Integraal waterbeheer Ketelmeer: Saneringsonderzoek waterbodem Ketelmeer" en het "Milieu-effectrapport/Projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied, deel 1" (Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie).

De waterbodem van het Ketelmeer is vervuild. Uit onderzoek is gebleken dat de waterbodem ernstig verontreinigd is, waardoor de omgeving vanuit het Ketelmeer wordt belast. Bovendien kunnen de meeste functies van het Ketelmeer, zoals de ecologische functie, de recreatieve functie en de scheepvaart niet tot hun recht komen. Sanering van het Ketelmeer, of delen daarvan, is dan ook noodzakelijk en urgent.

In de nota "Saneringsonderzoek waterbodem Ketelmeer" is nagegaan welke methoden en technieken toegepast zouden kunnen worden om de bodem van het Ketelmeer te saneren.

Daarnaast is onderzoek verricht naar de mogelijke aanleg van een bovenregionaal baggerdepot in het Ketelmeergebied. Dit depot is bedoeld voor de verontreinigde baggerspecie, die vrijkomt bij het vaarwegonderhoud en de waterbodemsanering in het Ketelmeer en omliggende gebieden. De capaciteit van het baggerdepot hangt samen met de wijze waarop het Ketelmeer wordt gesaneerd. In de "Projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied, deel 1" zijn verschillende depottypen en locaties onderzocht.

Hoewel het onderzoek naar de speciebergingslocatie nog niet geheel is afgerond en derhalve nu nog niet een formele inspraak- en adviesprocedure behoeft te doorlopen, heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat besloten beide nota's, vanwege het onderlinge verband, tegelijkertijd aan de Raad voor de Waterstaat voor advies voor te leggen. In dit verband stelt de Raad van de Waterstaat een ieder in de gelegenheid haar/zijn visie over de saneringsnota, maar ook over het Milieu-effectrapport/Projectnota baggerspecie aan hem kenbaar te maken.

Terinzagelegging

De nota's met betrekking tot het Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie liggen van 27 april tot 5 juni 1992 gedurende de normale openingstijden op de daartoe gebruikelijke plaatsen ter inzage bij:

- de provinciehuizen van Flevoland en Overijssel;
- de gemeentehuizen en de openbare bibliotheken van Dronten, Kampen en Noordoostpolder;
- de bibliotheek van het kantoor van de Rijkswaterstaat, directie Flevoland, Zuiderwagenvlein 2 (gebouw "Smedinghuis") te Lelystad.

Voorlichtingsbijeenkomst

De Rijkswaterstaat directie Flevoland zal over het Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie voorlichting geven op dinsdag 12 mei 1992 in het gemeentehuis te Dronten. Aanvang 19.30 uur.

Informatie:

Voor informatie over de inhoud van het Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie kunt u zich wenden tot de Rijkswaterstaat directie Flevoland, tel. 03200-99111.

Voor vragen over de inspraakprocedure kunt u zich wenden tot het Secretariaat van de Raad van de Waterstaat, tel. 070-3616719.

Waar moeten de reacties naar toe?

Degenen die van de inspraak gebruik willen maken en hun mening over het Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie kenbaar willen maken moeten dit schriftelijk doen. De reacties dienen uiterlijk 5 juni 1992 te worden gericht aan:

Secretariaat Raad van de Waterstaat
Kneuterdijk 6
2514 EN DEN HAAG

Mondelinge toelichting op uw reactie:

De Raad van de Waterstaat stelt degenen die in hun schriftelijke inspraakreactie daartoe de wens hebben kenbaar gemaakt, in de gelegenheid hun standpunt toe te lichten in een openbare hoorzitting. Plaats, datum en tijdstip daarvan zullen nog nader bekend worden gemaakt.

Inzage schriftelijke reacties

De ingekomen reacties zullen vanaf 15 juni 1992 ter inzage liggen bij de bovengenoemde provincie-, gemeentehuizen en openbare bibliotheken.

Bestelling van de nota's

De nota's met betrekking tot het Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie kunnen tegen betaling van f 5,- per stuk (verzendingkosten f 7,-) worden verkregen bij de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie Flevoland, tel. 03200-97202.

Daarnaast kan een achtergrondstudie van de Berging baggerspecie worden besteld. De prijs hiervan bedraagt f 50,-, bij toezending f 57,-.

BIJLAGE 2

Brief van de Raad van de Waterstaat d.d. 18 juni 1992, inzake de hoorzitting over het milieu-effectrapport en de projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied

RAAD VAN DE WATERSTAAT
COMMISSIE VOOR DE WATERHUISHOUDING

Secretariaat:
Kneuterdijk 6
2514 EN Den Haag
telefoon 070 - 3618719
telefax 070 - 3614600

Den Haag, 18 juni 1992.

Commissie voor de	
waterhuishouding	
22 JUNI 1992	
AAN	
aan:	18.80-92
van:	295-121
kopie naar:	Edk/Cl

de leden van de Commissie MER.

Onderwerp:
Hoorzitting Saneringsonderzoek Ketelmeer/
Berging baggerspecie.

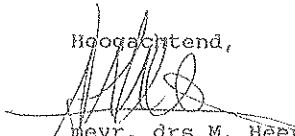
Hierbij deel ik u mede dat de Commissie voor de Waterhuishouding in het kader van de inspraakprocedure over de nota "Integral waterbeheer Ketelmeer: Saneringsonderzoek waterbodan Ketelmeer" en het "Milieu-effectrapport/Projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied, deel 1" (Saneringsonderzoek Ketelmeer/ Berging baggerspecie) een hoorzitting zal organiseren op donderdag 9 juli 1992, aanvang 14.00 uur in het gebouw van de Rijkswaterstaat, directie Flevoland, Zuiderwagenplein 2 (gebouw "Smedinghuis") te Lelystad.

Voor de hoorzitting hebben zich drie insprekers aangemeld, waaraan in de hierna vermelde volgorde het woord zal worden gegeven:

1. Maatschappij tot verwerving van Industriezand BV
2. BV Grint- en Zandexploitatie Maatschappij v/h Gebrs. Smals
3. Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer

Ter uwer informatie is bijgesloten een afschrift van de advertentietekst, waarmee de hoorzitting in de pers is aangekondigd.

Hoogachtend,

mevr. drs M. Heerema
ass. secretaris

BIJLAGE 2A

Aankondiging van de hoorzitting d.d. 9 juli 1992 over het milieu-effectrapport en de projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied

INSPRAAK NOTA SANERINGSONDERZOEK WATERBODEN KETELMEER EN MILIEU- EFFECTRAPPORTAGE/PROJECTNOTA BAGGERSPECIEBERGINGSLOCATIE KETEL- MEERGBIED

De Commissie voor de Waterhuishouding van de Raad van de Waterstaat maakt bekend dat in het kader van de inspraakprocedure die wordt gevolgd bij de nota "Integraal waterbeheer Ketelmeer: Saneringsonderzoek waterbodem Ketelmeer" en het "Milieu-effectrapport/Projectnota baggerspeciebergingslocatie Ketelmeergebied, deel 1" (Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie), een openbare hoorzitting zal worden gehouden op donderdag 9 juli 1992, aanvang 14.00 uur, in het gebouw van de Rijkswaterstaat, directie Flevoland, Zuiderwagenplein 2 (gebouw "Smedinghuis") te Lelystad.

Tijdens deze hoorzitting zal aan degenen die hierom in hun schriftelijke inspraakreactie hebben verzocht de gelegenheid worden gegeven hun visie op het Saneringsonderzoek Ketelmeer/Berging baggerspecie nader toe te lichten.

Voor verdere informatie over de hoorzitting kan contact worden opgenomen met het secretariaat van de Raad van de Waterstaat, telefoon 070-3618719.